Léčivé konopí bylo od starověku do nedávna jednou z nejoblíbenějších a nejdůležitějších užitkových rostlin na světě. I přes tisíciletou zkušenost potvrzenou vědeckými objevy, se kupodivu povedlo, že je dnes tato neškodná rostlina většinou států zakázána a její používání přísně trestáno.

text: MUDr. Jana Budařová
foto: archiv autorky, Shutterstock.com

Cannabis medicinalis

Lodě měly konopné plachty, lana i těsnění. Látky z konopných vláken byly trvanlivé a odolné. Převážná část světové produkce papíru byla do poloviny 19. století z konopí. Semena sloužila jako krmivo pro domácí zvířata i jako výživná potravina pro lidi. Ze semen vylisovaný olej byl hojně používán v kuchyni i kosmeticky a ze všech olejů do lamp vydával nejjasnější světlo. Válka mezi Ameriikou a Velkou Británií v roce 1812 se vedla převážně kvůli přístupu k ruskému konopí a v Austrálii pomohlo konopné semeno přežít dva hladomory. Ještě v první polovině 20. století se konopný průmysl rozvíjel a vzkvétal a například Henry Ford vyrobil 100% rostlinné auto na konopný pohon.

Věda a výzkum

Všestranné léčivé účinky, které byly v mnoha kulturách světa známy po tisíciletí, byly začátkem 20. století díky pokročilé technologii zkoumány a objevovány na molekulární úrovni. Účinné látky, které se nacházejí v lepkavé pryskyřici, bylo dlouho těžké vyextrahovat a definovat. První byly ve 40. letech objeveny a popsány molekuly kanabinolu, kanabidiolu a kanabidiolové kyseliny. Později, v roce 1964, byla izolována a přesně popsána struktura psychotropní molekuly delta-9-tetrahydrokanabinolu. Tento objev je připisován vědcům z Hebrejské university v Jeruzalémě, profesoru Mechoulamovi a profesoru Gaonimu. V roce 1988 byly objeveny a popsány kanabinoidní receptory v buňkách mozku a těla, na které se tyto látky váží (doktor Devane ze St. Luis University). Předpokládalo se, že vzhledem k rozsahu a specializaci kanabinoidních receptorů se v lidském organismu budou nacházet látky podobné těm v konopí. První endogenní kanabinoid byl objeven v roce 1992 opět týmem vědců z Hebrejské univerzity (v této době zde již také působil vědec českého původu, Doc. RNDr. Ondřej Lumír Hanuš, DrSc., který se zde výzkumem konopné medicíny zabývá do dneška). Tato látka byla nazvána Anandamid (ze sanskrtského slova „Ananda“ = „vnitřní štěstí“), protože její účinek na receptorech v mozku vyvolává pocity spokojenosti a blaženosti, které známe například při pozorování krásného západu slunce. V dnešní době je objeveno a popsáno několik různých typů receptorů a také několik endogenních kanabinoidů, a vědecké týmy po celém světě dále zkoumají jejich vzájemné působení a účinky.

Konopí v české vědě

Průkopníkem léčby konopím v tehdejším Československu byl profesor Jan Kabelík z výzkumného ústavu léčivých rostlin ve Velkých Losinách, významný český lékař a vědec, který se zabýval antibakteriálním účinkem vyšších rostlin. Společně s profesorem Zdeňkem Krejčím a profesorem Františkem Šantavým z Palackého University v Olomouci narazili na výrazné antibiotické a anestetické účinky rostlin indického konopí a úspěšně je testovali v řadě klinických oborů (ORL, stomatologie, gynekologie, dermatologie a další). Závěry svého výzkumu s ohromujícími výsledky představili na vědecké konferenci v roce 1954 a následně publikovali v monografii Konopí jako lék. Rostlinu nazývali antibiotikem 21. století.

Profesor Krejčí společně s profesorem Šantavým v roce 1955, jako první na světě, izolovali a popsali kyselinu kanabidiolovou, ale výsledky své práce publikovali pouze česky v aktech lékařské fakulty. Jejich objev nebyl světem zaznamenán a místo nich jsou dnes citováni Schulz a Haffner, kteří publikovali tuto kyselinu až v roce 1958. Podobná situace nastala, když profesor Šantavý nejprve izoloval a v roce 1964 uvedl správnou absolutní konfiguraci kanabidiolu a delta-9-tetrahydrokanabinolu, v témže roce, kdy strukturu THC objevili profesor Gaoni a profesor Mechoulam z Israele. Jeho absolutní konfiguraci ovšem určili až o tři roky později.

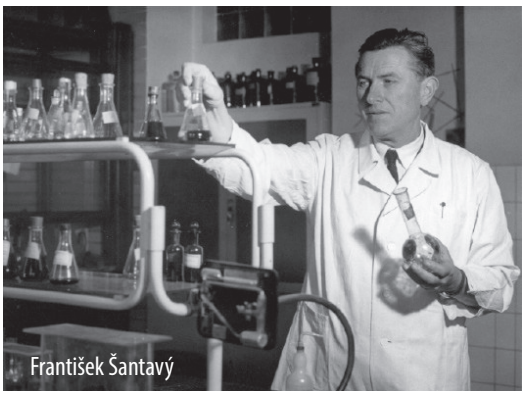

František Šantavý

Prohibice konopí

I přes tisíciletou zkušenost potvrzenou vědeckými objevy, se kupodivu povedlo, že je dnes tato neškodná rostlina většinou států zakázána a její používání přísně trestáno, někde dokonce i smrtí. K pochopení této situace se musíme vrátit na začátek minulého století do Spojených států amerických.

V této době zde bylo konopí hojně využíváno hospodářsky a od druhé poloviny 19. století byl Cannabis zařazen do oficiálního Lékopisu Spojených států. Preparáty ve formě tinktur, extraktů a pastilek byly k dostání nejen v lékárnách, ale i v obyčejných drogeriích.

Důležitý zlom nastal v roce 1917, kdy byl George W. Schlichtenovi vydán patent na tzv. dekortikátor. Toto zařízení významně vylepšovalo možnosti zpracování konopí. Díky němu se ze stonků dalo snadno získat jemné vlákno na výrobu příze, a současně i dostatek kvalitního a levného materiálu pro výrobu papíru.

To se však nelíbilo majiteli dřevařského a papírenského průmyslu W. R. Hearstovi, který byl v té době kapitalistickým magnátem číslo jedna, vlastnil obrovské výměry lesů, tři desítky novin, skoro dvě desítky časopisů a několik rádií a filmových společností. Dalším koncernem, kterému by využívání dekortikátoru významě snížilo přijmy, byla chemická a farmaceutická firma DuPont. V té době zaváděla do praxe nově objevené nylonové vlákno a také vlastnila patent na přeměnu dřevní hmoty v novinový papír a vyráběla k tomu potřebné chemikálie, které ve velkém odebíral Hearst.

Hearst a DuPont se proto rozhodli společně eliminovat finanční hrozbu, kterou pro ně konopí a dekortikátor představovali. Velký význam měly kontakty magnáta Lammota DuPonta, které vedly k tehdejšímu ministrovi financí W. Melonovi a hlavně k Harry Jacob Anslingerovi, v té době zvolenému komisaři nově vzniklého Federálního úřadu pro narkotika.

Anslingerův úřad, který byl odpovědný za regulaci obchodu s omamnými látkami, odstartoval komplexní protimarihuanovou kampaň v Hearstových médiích, zákonodárných komorách a na jakémkoliv fóru, kde mohl získat podporu veřejnosti k prosazení svých cílů.

V této době ovlivňovala americkou společnost prudérní protestanská morálka, která odsuzovala vše, co mohlo degradovat jedince a vést k úpadku rodiny i celé společnosti. Byla zde tedy snaha eliminovat různé formy zla, jako například prostituci, gamblerství, alkohol nebo jiné omamné látky.

Také je důležité připomenout, že třicátá léta byla dobou celosvětové hospodářské krize a běžní Američané se báli o své jistoty. Strach z nové, neznámé a hrozivé látky zachvátil nejprve státy na jihozápadě, kde žily desetitisíce mexických imigrantů. Ti kouřili konopí jako součást své kultury a označovali ho výrazem „Marihuana“, který byl zneužit pro lživou kampaň. Anslinger si byl dobře vědom, že brojit proti „konopí“, se kterým mají zemědělci, lékárníci, lékaři a veřejnost dlouholetou zkušenost, by mohlo úspěch celé akce ohrozit.

V dubnu 1937 byl federální sněmovně předložen návrh nového zákona o zdanění marihuany, který definoval povinnosti obchodníků s konopím registrovat se a platit roční daň. Většina poslanců a senátorů měla o konopí jen minimální vědomosti, takže bez větších otázek přijímala názory „protidrogových expertů vládních úřadů“, které vyznamně podporovalo veřejné mínění a tisk.

Zákon tedy prošel přes obě komory a jejich výbory neobyčejně snadno a už v srpnu 1937 prezident podepsal nový zákon – „Marihuana tax act“. Držení marihuany trestné nebylo, ale zákon zavedl daň z obratu: registrované osoby platily jeden dolar za unci a osoby neregistrované sto dolarů za unci. Horní hranice trestů za jakékoliv porušení zákona činila dva tisíce dolarů pokuty, nebo trest odnětí svobody s horní hranicí pěti let. Povinnost registrace, platby zvláštní daně a vedení evidence pro všechny pěstitele, obchodníky a lékaře ve 46 ze 48 států Unie, pochopitelně vedly k zásadnímu útlumu v pěstování a využívání konopi.

V době druhé světové války, která zabránila dovozu konopí ze zahraničí, a hrozil tak nedostatek konopné suroviny k výrobě výstroje pro americkou armádu, vydalo americké ministerstvo zemědělství propagační film „Hemp for Victory“ (Konopím k vítězství). Vládou financovaná agentura Válečné konopářství (War hemp industries) rozdala konopné semeno, doprovodné instrukce a speciální licence 20 tisícům farmářů, kteří se smluvně zavázali osít tisice hektarů půdy americkeho Středozápadu. Po válce se vlastenecká plodina, která přinesla Americe vítězství, opět změnila v démona.

Neúnavný Harry Ansliger si v 50. letech vymohl vymazání termínu Cannabis z Národního lékopisu a oficiálního seznamu léčiv a po odchodu z oddělení pro narkotika do důchodu stanul v čele americké delegace při jednáních Organizace spojených národů, aby s drogami bojoval i na mezinárodní půdě.

Na zasedáních Komise OSN pro omamné látky usiloval nejdříve o zahrnutí konopí do seznamu kontrolovaných látek a v roce 1954 vznesl požadavek i na jeho absolutní mezinárodní zákaz. Se způsobem

Harry Anslinger

regulace nakonec souhlasila většina členských států s výjimkou Indie. Sedm let poté, přesně 10. 3. 1961, podepsalo 60 členských států OSN Jednotnou úmluvu a konopí se tak zařadilo k celosvětově zakázaným drogám.

Čas ukázal, že tento zákaz nás všechny stál už příliš mnoho energie. Nejde jen o peníze, ale i vykácené lesy, zbytečně uvězněné lidi po celém světě, rozvoj černého trhu, nárůst kriminality a nespočet zmařených životů.

Proto je nyní úkolem každého z nás šířit pravdu tak, aby léčivé konopí mohlo svobodně růst na každé zahrádce.

Konopná mast a konopný čaj v léčbě bolestí, psychických potíží a nespavosti

Starší paní (83 let) trpěla dlouhodobou nespavostí a také občasnými úzkostmi. Dlouhodobě užívala psychofarmaka, antidepresiva s účinkem na zklidnění a spaní, zklidňující léky benzodazepinového typu a několik různých léků na spaní, které už po delší době užívání neměly efekt, proto je zkoušela střídat.

Další potíže, které měla, byly dlouhodobé bolesti nohou, pravděpodobně při diagnostikovaném

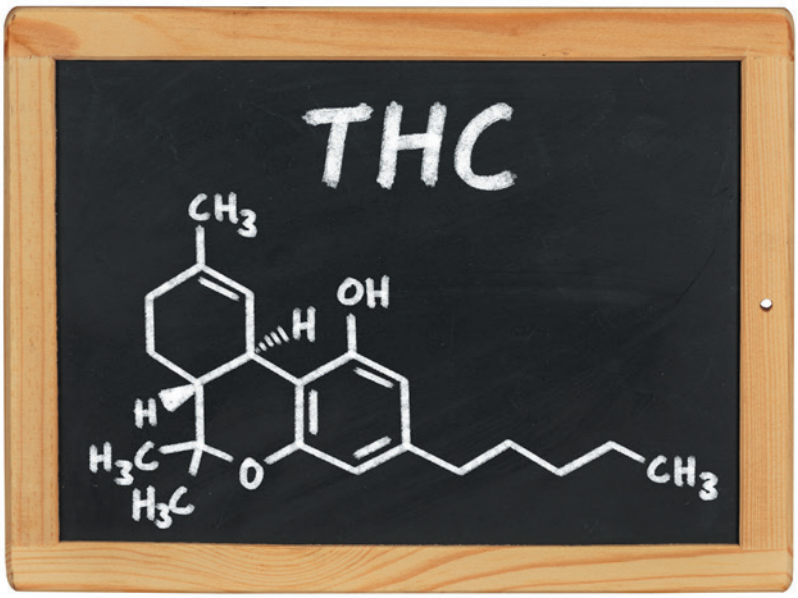

MUDr. Jana Budařová
Vystudovala fakultu všeobecného lékařství v pražském Motole a potom 4 roky pracovala jako sekundární lékařka na dětské a dospělé psychiatrii v brněnských nemocnicích. V průběhu studií i lékařské praxe si zřetelně uvědomovala, že farmaceutické léky jsou pouze nedokonalým a povrchním řešením nemoci. Poté, co systém západní medicíny dobrovolně opustila, se setkala s informacemi o léčivém potenciálu konopí. Od té doby předává získané informace formou přednášek a individuálního poradenství. V současné chvíli je na mateřské dovolené.
www.janabudarova.cz,
www.konopnadoktorka.cz

stařeckém diabetu. Na toto onemocnění nebrala žádné léky, pouze držela dietu a pravidelně si měřila hladinu cukru.

Už delší čas přemlouvala své vnuky, aby jí donesli konopí, chtěla ho kouřit, protože neznala jiné možnosti. Nakonec se k ní dostal čaj z listí technického a indického konopí a domácí vyrobená mastička.

Začala si pravidelně pomazávat nohy a bolesti zcela ustoupily. Dávku čaje postupně zvyšovala, v současné době si dává nálev z jedné lžičky jednou až dvakrát přes den a na noc si dělá nálev ze tří lžiček. Zcela vysadila léky na spaní a pomalu snižuje i benzodiazepiny. Hladina cukru se významně snížila, na což paní reaguje občasným radostným porušením své diety.

Cítí se celkově výborně a ke konopí má opravdu láskyplný vztah. Za měsíc spotřebuje cca 100 gramů čajové směsi a 100ml kelímek masti. Nakonec získala i malou dýmečku se vzorkem konopí na kouření, ale zatím ho ještě nevyzkoušela.

Konopná mast a olejový roztok pryskyřice v léčbě silného ekzému rukou a nohou

Paní (56 let) už cca šest let trpěla silným ekzémem rukou a nohou. Kůže na celé ploše dlaní a plosek nohou byla červená, suchá a šupinovitá. Při větší zátěži (zimní počasí, chemické podráždění, virové onemocnění apod.) praskala do velké hloubky, někdy i s krvácením.

Příčina vzniku nebyla vyjasněna, potíže začaly po prodělaném onemocnění boreliozou a po několikatýdenním přeléčení silnými antibiotiky. V průběhu těch šesti let absolvovala mnoho různých léčebných procedur: přes pravidelné koupele, mnoho různobarevných mastí, opakované diety s vyloučením alergenních jídel, ale na průběh onemocnění nic z toho nemělo větší vliv. Snad jedině, když nejedla týden nic jiného než omaštěnou rýži, tehdy se ekzém výrazně upravil.

Nejprve týden aplikovala konopnou mast, kterou dostala od známé, a stav se výrazně zlepšil, zmizely praskliny, kůže se změkčila. Spotřeba masti byla ovšem velmi vysoká, proto jí bylo doporučeno aplikovat silnější mast nebo silnější roztok pryskyřice v oleji. Po vyzkoušení nakonec zvolila olejový roztok, v koncentraci 1:50, kterým si 5× denně ruce promazala a zakryla rukavicemi.

Během týdne se stav ještě vylepšil, kůže byla měkká, zmizelo začervenání, praskliny se již neobjevovaly. Zůstaly šupiny, ale v mnohem menší míře než doposud.

Paní byla také poučena o vhodnosti úpravy celkové životosprávy, začala se zajímat o odkyselení organismu a více sleduje vliv potravin. Zvažuje absolvování speciální detoxikační diety, kdy se měsíc užívají pouze zeleninové šťávy.

Konopné kapky jako podpůrná léčba u chemoterapie

Paní (73 let) byla diagnostikována rakovina plic s prognózou života dva až tři měsíce bez léčby, a půl roku při léčbě. Rozhodla se absolvovat chemoterapii a radioterapii i přes přemlouvání dcery, která jí chtěla zajistit alternativní léčbu, konopí nejdříve úplně odmítla s argumentem, že nebude užívat drogy.

Po prvním měsíci léčby trpěla silným nechutenstvím a bolestmi kostí a kloubů. Zhoršil se jí také krevní obraz, jaterní i renální testy. Díky opakovanému naléhání dcery si nakonec o konopí zjistila více informací a souhlasila s doplňkovou léčbou konopnými kapkami.

Při pokračující léčbě chemoterapií začala užívat roztok pryskyřice v oleji v poměru 1:10 a během 14 dnů se dostala na dávku 10 kapek za den ve třech denních dávkách. Zmírnily se nevolnosti a bolesti, pokračovala tedy ve zvyšování dávky, a během dalších 14 dnů se dostala na dávku 30 kapek za den ve třech denních dávkách. Další zvyšování pak již odmítla, důvodem byla přílišná malátnost a občasná dezorientace. Při kontrole krevních testů bylo zaznamenáno celkové zlepšení výsledků, nevolnost a bolesti zcela zmizely.

V tuto chvíli je to již rok a půl od zahájení chemoterapie, léčba v nemocnici pokračuje v pravidelných týdenních dávkách. Po celou dobu užívá konopné kapky jako doplňkovou léčbu, a i přes občasné přemlouvání dcery dávky už nezvýšila, užívá tedy cca 100 mg pryskyřice denně. Přiznala jejich pozitivní efekt na bolesti a nevolnost, nevěří ale v možný protirakovinný efekt konopných látek.

▼ INZERCE

Dr. Popov®
přítel vašeho zdraví

ECHINAFIT®
Echinaceové kapky speciál
Doplněk stravy
3x více pro vaši imunitu

Originální směs 3 účinných rostlin:
Echinacea (třapatka) vynikající pro přirozenou obranyschopnost
Červené lapacho pro ochranu buněk před oxidativním poškozením
Vilcacora pro normální imunitní systém

VITAL mix 11
elixír mládí
Doplněk stravy

Obsahuje komplex 11 unikátních rostlinných extraktů a látek:
✔ zinek a vitamín C podporují normální funkci imunitního systému
✔ extrakt ze slupek hroznového vína působí jako antioxidant
✔ a dalších 7 jedinečných složek pro mládí a vitalitu: kyselina alfa lipoová, extrakt z acai, prášek maqui, inositol, lykopen z rajčat, koenzym Q10 a vitamín A

Více informací a E-SHOP najdete na www.drpopov.cz
Dr. Popov nyní také na a , sledujte soutěže a akce.

Zakoupíte ve všech dobře zásobených lékárnách, prodejnách zdravé výživy a bylinářstvích. Případně se o možnosti nákupu informujte přímo u firmy Dr. Popov nebo na www.drpopov.cz

Výroba a distribuce: **Dr. Popov s.r.o.**, Plzeňská 857, 348 15 Planá, tel.: 374 616 450, e-mail: info@drpopov.cz